

Pranešimas žiniasklaidai

„Coface“ įvertino: viena pirmųjų po pandemijos atsigaus JAV ekonomika

Didžiausias JAV ekonomikos iššūkis – rekordinis prekybos balanso deficitas

Tarptautinės rizikos valdymo bendrovės „Coface“ ekspertų vertinimu, JAV taps viena pirmųjų šalių, kurių ekonomika atsigaus po pandemijos dar šių metų viduryje. Po 3,5 proc. BVP nuosmukio 2020 metais šiemet JAV ekonomikai prognozuojamas 5,7 proc. augimas. Lietuvos verslų turėtų optimistiškai nuteikti prognozuojamas vartojimo augimas JAV, tačiau pačios Jungtinės Amerikos Valstijos vis ieško priemonių, kaip sumažinti milžinišką prekybos deficitą.

„Coface Baltics“ vadovas Mantvydas Štareika atkreipia dėmesį, kad JAV išlieka tarp svarbių Lietuvos eksporto partnerių, todėl šios ekonomikos atsigavimas yra gera žinia ir mūsų šalies verslininkams. Statistikos departamento duomenimis, 2021 m. sausio - vasario mėn. JAV buvo ketvirtoji pagal dydį (8 proc.) eksporto rinka Lietuvai po Rusijos (9,8 proc.), Latvijos (8,5 proc.) ir Vokietijos (8,3 proc.). O pagal lietuviškos kilmės prekių eksportą JAV šiemet atsидūrė pirmoje vietoje (10,9 proc.), aplenkdamą toliau besirikiuojančias Vokietiją, Nyderlandus, Lenkiją ir Švediją.

Šiuo metu Lietuva į JAV eksportuoja farmacijos produktus, mineralinį kurą, įvairius chemijos produktus, baldus, optikos ir medicinos prietaisus, javus, taip pat elektros įrenginius.

JAV galvos skausmas – rekordinis prekybos balanso deficitas

Vis dėlto ekonomikos atsigavimas ir vartojimo didėjimas pačiai JAV reikalauja rekordinį prekybos deficitą, pastebi „Coface“ analitikai. Būdamą didžiausia pasaulyje importuotoja ir antra pagal dydį eksportuotoja, su prekybos deficitu JAV susiduria jau keletą dešimtmečių, nuo pat 1970-ųjų. Pastaraisiais metais vykęs prekybos karas su Kinija ir prekių srautus suardžiusi pandemija privedė prie rekordinio dydžio – 900 mlrd. JAV dolerių – prekybos deficito.

Kovai su pandemijos padariniais JAV vadovybė šių metų kovo mėnesį patvirtino 1,9 trilijono dolerių paramos priemonių paketą, o bendras fiskalinis atsakas į krizę sieks 27 proc. šalies BVP – daugiau nei bet kurioje kitoje išsivysčiusioje ekonomikoje, pastebi „Coface“ ekspertai. Pagalbos priemonės paskatins vartojimo augimą, tačiau jis, savo ruožtu, padidins prekybos deficitą dar 56 milijardais dolerių.

Keletą dešimtmečių trunkantis JAV prekybos deficitas paaiškinamas solidžiomis importo apimtims, skirtomis patenkinti amerikiečių vartojimą. Nors šalies eksporte didelę dalį – net 34 proc. – užima gamybos priemonės, Covid-19 pandemija ir „Boeing“ patirtos problemos sutrukdė auginti eksportą greičiau nei didėjo importas.

Prekybos karo padariniai nevienareikšmiški: Kinija įgyvendino tik 59 proc. susitarimo

Donaldo Trampo prezidentavimo metu išryškėjo didžiulė Kinijos įtaka JAV prekybos deficitui – 2010-2020 m. importas iš Kinijos sudarė apie 44 proc. prekybos balanso. Prekybos karas su Kinija sukėlė nevienareikšmiškų padarinių: nors importo tarifų padidinimas 2019 m. leido sumažinti prekybos deficitą su Kinija kone penktadaliu (18 proc.), vėliau dvišalių susitarimų įgyvendinimas gerokai įstrigo. „Coface“ analitikų nuomone, kilusi pandemija trukdo objektyviai įvertinti, kodėl Kinija taip ir neįgyvendino prisiimtų įsipareigojimų įsigyti iš JAV daugiau žemės ūkio, energetikos ir pramoninių prekių už papildomą 64 mlrd. dolerių sumą. Iš pažadėtų prekių pirkimų už 159 mlrd. JAV dolerių Kinija iki praeitų metų pabaigos įgyvendino tik 59 proc. šio tikslo.

Masinis skatinimo paketas ir vakcinavimas jau šių metų viduryje grąžins JAV į prieškrizinį lygį

Po Covid-19 pandemijos krizės sukrėtimo numatomas dar vienas svarbus makroekonominio balanso pokytis, kurį sukels masinis skatinimo paketas, vadinamas „Amerikos gelbėjimo plano aktu“. Kovo mėnesį priimtas projektas apima beveik 1,9 trilijono JAV dolerių (9 proc. BVP) išlaidų per ateinančius 10 metų, iš kurių daugiau kaip trečdalis bus tiesiogiai investuota į JAV ekonomiką 2021 m. Be to, dar beveik 4 trilijonus JAV dolerių šalies Kongresas skyrė 2020 metais. Atsižvelgiant į tai, kad JAV sparčiai vakcinuoja amerikiečius nuo Covid-19 – daugiau kaip ketvirtadalis gyventojų iki kovo pabaigos jau gavo bent vieną vakcinos dozę – „Coface“ tikisi stipraus namų ūkių vartojimo atsigavimo. Tikimasi, kad šiemet šalies BVP augs 5,7 proc., palyginti su 3,5 proc. nuosmikiu pernai. „Coface“ analitikų vertinimu, šalis viena pirmųjų iki 2021 m. vidurio grįš į prieškrizinę ekonomikos būklę.

Numatomas JAV vartojimo bumai paskatins importo paklausą, o tai padės pamatus rekordiniam prekybos deficitui, kurio padidėjimas gali siekti papildomus 56 milijardus JAV dolerių. Vertinama, kad išaugs prekybos deficitas su kitomis svarbiausiomis JAV prekybos partnerėmis – Meksika, Vokietija, Pietų Korėja, Brazilija ir Indija.

Nuo „Pirmiausia – Amerika“ iki „Amerika grįžta“

Kai dabartinis prezidentas Joe Bidenas pakeitė Donaldą Trumpą šių metų sausį, pasibaigė D. Trumpo politika „America first“ („Pirmiausia – Amerika“), kuriai buvo būdinga didėjanti įtampa prekybos srityje ir tarifų barjerai. Ankstyvieji J. Bideno veiksmai parodė, kad prekybos politika bus dalis jo platesnės užsienio politikos, apibendrintos šūkiu („America is back“ („Amerika grįžta“)). Kovo pradžioje paskelbtoje prekybos politikos darbotvarkėje nurodoma, kad J. Bideno administracijos prioritetai yra JAV lyderystės pasaulyje atkūrimas ir partnerystės bei sąjungų atgaivinimas. Kita vertus, prognozuojama ryžtingesnė JAV pozicija Kinijos atžvilgiu, siekiant išspręsti „piktnaudžiavimo ir nesąžiningos“ prekybos problemas. Kol kas J. Bideno administracija neskelbė apie jokių tarifų sumažinimus, greičiausiai palikdama galimybę juos naudoti kaip derybų svertus būsimose dvišalėse diskusijose.

Išsamią publikaciją apie JAV ekonomikos būklę ir atsigavimo prognozes galima rasti [čia](#).

Apie „Coface“:

Daugiau kaip 75 metai patirties ir tankus atstovybių tinklas padėjo „Coface“ tapti viena didžiausių pasaulyje prekinio kredito draudimo ir rizikos valdymo bendrove. Visame pasaulyje „Coface“ paslaugomis naudojasi daugiau kaip 50 tūkst. klientų. „Coface“ paslaugos ir sprendimai apsaugo ir padeda įmonėms priimti pagrįstus sprendimus kreditų klausimais, siekiant padidinti jų galimybes daugiau parduoti tiek vidaus, tiek eksporto rinkose. Bendrovės apyvarta 2020 m. siekė beveik 1,5 mlrd. Eur.

Daugiau informacijos:

Mantvydas Štareika, „Coface Baltics“ direktorius (Mantvydas.Stareika@coface.com; +37068337602)